

Til

Uddannelses- og Forskningsministeren
Medlemmerne af Folketingets Uddannelses- og
Forskningsudvalg
Folketingsmedlemmer valgt i Nordjylland

2. oktober 2014

Borgmesteren

Borgmesterens Forvaltning
Boulevarden 13
9000 Aalborg

EAN nr.: 5798003742601

Øget brug af dimensionering af de videregående uddannelser

Uddannelses- og Forskningsministeren har d. 24. september 2014 annonceret, at regeringen vil indføre dimensionering på en række videregående uddannelser.

Målet med dimensioneringen er, at flere skal uddannes til job. Regeringen vil derfor indføre dimensionering på en række uddannelser, hvor der i en længere periode har været høj ledighed blandt nyuddannede. Dimensioneringen indføres over 3 år fra sommeren 2015.

Jeg er meget enig i målsætningen om, at unge uddannes til job. Det er både menneskeligt og samfundsøkonomisk en stor udfordring, når unge ender i længerevarende ledighed efter færdiggjort uddannelse. Samtidig mister både virksomheder og samfundet som helhed konkurrencekraft, når kompetencer hos de nyuddannede ikke matcher efterspørgsel.

Derfor virker det også rigtigt, at der nu kigges seriøst på sammenhæng mellem udbuddet af de videregående uddannelser og efterspørgsel efter kvalificeret arbejdskraft. Der er imidlertid en række udfordringer forbundet med den model, ministeren har valgt som baggrund for dimensionering. Den ene hovedudfordring vedrører modellen for beregning af dimensionering, den anden hovedudfordring vedrører fordelingen af dimensioneringseffekt på de enkelte uddannelsesinstitutioner og dermed fordelingen imellem de enkelte dele af landet.

Bagudskuende dimensioneringsmodel

Ved vurdering af jobmuligheder for de enkelte uddannelser, og dermed beregning af behov for dimensionering, har ministeren valgt én variabel, nemlig ledighed for nyuddannede i 4. - 7. kvartal efter færdiggjort uddannelse. Reduktionen i optag på en given uddannelse bestemmes af den gennemsnitlige overledighed for de seneste fem dimittendårge (2007-2011).

Det er min vurdering, at der er lagt en for simpel og bagudskuende model til grund for vurdering af jobmuligheder for nyuddannede. For det første er ledigheden overvejende vurderet netop i den periode, hvor den økonomiske krise for alvor ramte det danske jobmarked. Det betyder, at modellen ikke tager højde for det økonomiske opsving, der ifølge også regeringens egen forventninger langsomt men sikkert er på vej. Dermed risikerer vi, at vi dimensionerer til fortidens behov og komme til at mangle kvalificeret arbejdskraft fremadrettet. Det kan blive en alvorlig samfundsøkonomisk udfordring.

For det andet tager modellen ikke højde for specifikke lokale og regionale forhold, hvor en stor del af den færdiguddannede arbejdskraft finder det første job. Erhvervsstruktur og vækstvilkår og -muligheder varierer på tværs af landet og dermed også de fremadrettede muligheder for, at nyuddannede kan finde job. Jeg er

således bekendt med, at nogle af de uddannelser, der rammes af dimensionering, faktisk er i en situation, hvor de nyuddannede aktuelt kommer i job efter endt uddannelse, og hvor der er gode beskæftigelsesmuligheder for nyuddannede de kommende år. En involverede dialog med uddannelsesinstitutioner og relevante lokale og regionale aktører, hvor vurdering af behov for dimensionering kunne tage afsæt i både historisk og aktuel ledighed og i konkrete vurderinger af fremtidige vækstvilkår og jobmuligheder, ville skabe en mere nuanceret, korrekt og fremtids-sikret baggrund for beslutningerne.

Et andet problem i den valgte dimensioneringsmodel er, at loft over det fremtidige optag beregnes ud fra det gennemsnitlige optag de seneste 5 år. Det betyder, at uddannelser i vækst rammes ekstra hårdt. Med kraftig vækst i optaget i de seneste år bliver f.eks. Aalborg Universitet ramt hårdt af den foreslåede dimensionering, idet der dimensioneres ud fra gennemsnitstal for optag, der er væsentligt lavere end optaget i 2013.

Endelig giver den foreslåede model for dimensionering den vanskelige udfordring for universiteterne, at dimensioneringen rammer kandidatoptaget allerede fra 2015. Bachelorstuderende har retskrav til en kandidatuddannelse. Bachelorstuderende fra de seneste tre års optag, vil derfor have krav på en kandidatuddannelse, som i en række tilfælde nu bliver dimensioneret. På nogle uddannelser ser det ud til at give alvorlige problemer allerede fra 2015. Desuden vil dette medføre, at færre studerende med en professionsbachelor får mulighed for at få plads på en kandidatoverbygning - en indsats som ellers er prioriteret af uddannelses- og Forskningsministeriet - ligesom færre udenlandske studerende kan optages.

Skæv regional fordeling af dimensionering

Jeg har med stor undren konstateret, at den foreslåede dimensionering af de videregående uddannelse rammer allerhårdest i Nordjylland. University College Nordjylland skal nedlægge 5% af studiepladserne, og rammes dermed hårdest af alle University Colleges i Danmark. Aalborg Universitet skal reducere kandidatoptaget med 14% og rammes dermed hårdest af samtlige danske universiteter. Samlet rammes Nordjylland af en reduktion i studiepladser på de videregående uddannelser på 9% og rammes dermed hårdest af alle regioner i Danmark.

Det går godt i Aalborg i disse år, rigtig godt endda. Vi skaber vækst og arbejdspladser som aldrig før og er kommet rigtig godt igennem krisen. Byen har endegyldigt omstillet sig fra en by båret af en traditionel fremstillingindustri til en by præget af et globalt orienteret videns- og serviceerhverv og intelligent fremstillingsindustri. En af de mest afgørende enkeltfaktorer bag denne udvikling er væksten i optaget af studerende på Aalborg Universitet og University College. Dette optag har forsynet vores erhvervsliv med stor tilgang af kvalificeret arbejdskraft og byen med masser af unge mennesker, ligesom der er skabt et stort antal vigtige vidensjob på uddannelsesinstitutionerne. Desuden er de studerende og nyuddannede vigtige entreprenører i byen og skaber på den måde mange job ved egen kraft.

Andre dele af Nordjylland er i en mere udfordret situation i forhold til at fastholde arbejdspladser og borgere. Men det gælder også for disse områder, at adgangen til kvalificeret arbejdskraft uddannet primært i Aalborg er helt afgørende for at bevare eksisterende arbejdspladser, udvikle nye erhvervsområder og skabe attraktive bosætningsmuligheder.

Alt i alt har Nordjylland de senere år som region samlet kunnet fastholde og udvikle arbejdspladser og befolkning til glæde ikke kun for Nordjylland men for hele Danmark. Jeg kan frygte, at en så voldsom reduktion i antallet af studiepladser på de videregående uddannelser i Nordjylland, som der er lagt op til med den foreslåede dimensionering, alvorligt vil svække den vigtigste vækstkilde, vi har i regionen, nemlig uddannelse af kvalificeret arbejdskraft. Dette kan give unødvendige hindringer for fremtidig vækst, netop som vi for alvor er på vej ud af krisen.

Dertil kommer, at Aalborg Universitet er særligt gode til at optage og uddanne mønsterbrydere, dvs. unge der uddanner sig mindst et niveau over deres forældre. I en landsdel med lavere uddannelsesniveau end landgennemsnittet, er det uhyre vigtigt både for den enkelte og for samfundet, at unge fra alle samfundslag fortsat får gode muligheder for at uddanne sig.

Jeg vil på baggrund af ovenstående opfordre til, at regeringen genovervejer oplægget til dimensionering af de videregående uddannelser. Det er mit håb og min forventning, at et revideret forslag vil basere sig på en fremadskuende vurdering af jobmuligheder i dialog med relevante interessenter, samt at fordelingen af en dimensionering vil tilstræbe en lige fordeling imellem de forskellige dele af landet.

Venlig hilsen

Thomas Kastrup-Larsen

Thomas Kastrup-Larsen
Borgmester

